

FI A DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babe-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodox
1.3 Departamentul	Teologie Ortodox
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licen
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Art Sacr

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Exegeza Vechiului Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, ioanchirila62@gmail.com						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. dr. Paula Bud, paulabud_ot@yahoo.fr						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					18
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătirea seminariilor/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					58
3.8 Total ore pe semestru					100
3.9 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Isagogia Vechiului Testament Hermeneutica Vechiului Testament
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Informații fundamentale despre conținutul Vechiului Testament și despre viziunea ortodoxă asupra scopului interpretării Sfintei Scripturi. Cunoașterea principiilor de interpretare patristice, iudaice, moderne și minimă experiență în aplicarea lor pe textul Scripturii.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, alte resurse indicate)
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Pentru predarea cu întârziere a portofoliului de seminar, acesta va fi depunctat cu 0.5 pct./zi de întârziere.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze o bună cunoaștere a principiilor hermeneutice patristice, iudaice și moderne. • Să dispună de competențe exegetice fundamentate pe tradiția interpretării patristice a Sfintei Scripturi • Să demonstreze competențe reale de actualizare a mesajului biblic în vederea transmiterii lui înspre contemporani. • Să dispună de aptitudini dialogice irenice. • Să demonstreze capacități reale de orientare în literatura talmudică și patristică.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capacitatea de conexare a cunoștințelor dobândite în cadrul cursului cu ansamblul disciplinelor studiate, precum și cu activitatea profesională pe care urmează să o desfășoare. • Să demonstreze capacitatea de a crea și a conduce un atelier de interpretare și de dialog pe teme biblice vechitestamentare.

7. Obiectivele disciplinei (reie îndin din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • introducerea studentului în sfera hermeneuticii aplicate pe textul Scripturii. • cunoașterea și aplicarea tradiției exegetice patristice, a principiilor moderne de hermeneutic • însușirea normelor fundamentale de interpretare și redare a conținutului dogmatic a textului • identificarea temeiurilor învârturilor dogmatice și moral-religioase din textele Sfintei Scripturi • exersarea aptitudinilor exegetice specifice exegezei biblice • dezvoltarea capacităților de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să sprijine studentul în identificarea modalităților de aplicare a principiilor interpretative și a modalităților de actualizare a conținutului Scripturii pentru contemporaneitate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Noțiuni generale despre profetism: Fenomenul profetic; reprezentanți în Vechiul Testament; idei majore ale prediciei profetice; acte simbolice; momente inaugurale ale misiunii profetice (Is. 6; Iez. 1 și 10).	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă, analiză pe text	1 prelegere
Profetul Isaia (I): Personalitatea și opera, exegeza textelor mesianice din capitolele 2, 2-4; 7, 14; 9, 5-6; 11, 6-9; 12, 1-6; 40, 3-11.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă, analiză pe text	1 prelegere
Profetul Isaia (II): Exegeza textelor isaiene privind personajul enigmatic <i>Ebed-Iahve</i> (cap. 42, 1-4; 49, 4-9; 52, 13 și 53).	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă, analiză pe text	1 prelegere
Profetul Ieremia: Personalitate și operă, specificul scrierii; exegeza textelor mesianice (cap. 3, 17; 23, 4-	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă,	1 prelegere

6; 31, 31-34; 33, 14-22.	analiz pe text	
Profetul Iezechiel: Omul și opera, promotorul stilului apocaliptic, imagini și simboluri; exegeza textelor mesianice (cap. 17, 22-24; 21, 27; 34, 12-25; 36, 25-27; 37, 26-27; 44, 1-2; 47, 1).	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Profetul Daniel: Personalitate politic și religioasă a exilului babilonic; exegeza textelor mesianice (cap. 2, 44-45; 7, 13-14; 9, 24-27).	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Profeții și etica social : Actualitatea mesajului profetilor și analiza impactului misiunii lor asupra conștiinței religioase.	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Interpretarea unor texte profetice: Contextul istoric, valoarea prefigurativă a unor texte profetice, împliniri parțiale și împliniri plene.	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Laud și euharistie - Psalmii: Dimensiunea liturgică a psalmilor; interpretarea unor psalmi mesianici și a psalmilor imprecatori.	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Suferin și mântuire – Iov: Iov, paradigma veterotestamentară a suferinței	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Antinomii și axiologie în cartea Ecclesiastului	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Sofia teoretică și sofia practică în Înțelepciunile lui Solomon și Ben Sirah	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Interpretarea unor texte biblice cu valențe poetice și didactice	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere
Concluzii formale	prelegere, dezbateri sau discuții colective, analiz pe text	1 prelegere

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, quae ante cooperantibus A. Alt, O. Eissfeldt, P. Kahlelederat R. Kittel, Editio Funditus Renovata, adjuvantibus H. Bardtke, W. Baumgartner, P. A. H. de Boer, O. Eissenfeldt, J. Fichtner, G. Gerleman, J. Hempel, F. Horst, A. Jepsen, F. Maass, R. Meyer, G. Quell, Th. H. Robinson, D. W. Thomas cooperatibus H. P. Ruger et J. Zieglerederunt K. Elliger et W. Rudolph, Textum Masoreticum curavit H. P. Ruger, MASORAM ELABORAVIT G. E. Weil, Editio tertia emendata opera W. Rudolph et H. P. Ruger, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1987.
- *Septuaginta*, Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs, editio minor, duo volumina in uno, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1935.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărit sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Preafericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice:

1. Origen, *Omiliile la Cartea Proorocului Ieremia*, în „PSB”, vol. 6, trad. de Teodor Bodogae, EIBMO, București, 1981, pp. 341-450.
2. Sf. Grigorie de Nyssa, *Omiliile la Ecclesiast*, în „PSB”, vol. 30, trad. de Dumitru Bodogae, EIBMO, București, 1998, pp. 198-282.
3. Sf. Grigorie de Nyssa, *Tâlcuirea amănunțită la Cântarea Cântărilor*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, EIBMO, București, 1982, pp. 113-332.
4. Sf. Vasile cel Mare, *Comentariul la cartea profetului Isaia*, în „PSB”, vol. 2, trad. de Alexandru Mihail, Ed. Basilica, București, 2009, 383 p.

5. Theodorit al Cirului, *Tâlcuire la Cântarea Cântărilor*, trad. de Adrian Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia, București, 2006, 165 p.

Lucrări de referință, comentarii biblice, studii:

6. Abrudan, Dumitru, *Cărțile didactico-poetice*, Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2001, 121 p.
 7. Basarab, Mircea, *Cartea profetului Amos. Introducere, traducere și comentariu*, (teză de doctorat), EIBMO, București, 1980, 185 p.
 8. Chirilă, Ioan, „Exegeza biblică vechitestamentară – disciplină ce conservă și afirmă multiculturalitatea”, în volumul *Biserica și multiculturalitate în Europa sfârșitului de mileniu*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001, pp. 132 – 146.
 9. Chirilă, Ioan, „Repere exegetice qumraniene”, în *Studia Universitatis „Babe-Bolyai” – Theologia Orthodoxa*, nr. 1-2/2000, pp. 14- 28.
 10. Chirilă, Ioan, *Cartea profetului Osea. Breviarum pentru o gnozeologie a Vechiului Testament*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 1999, 262 p.
 11. Chirilă, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2010.
 12. Eco, Umberto, *Limitele interpretării*, Ed. Pontica, 1996.
 13. Pavel, Aurel, *Cartea profetului Daniel: Introducere, traducere, exegeză și teologia cărții* (teză de doctorat), Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2000, 279 p.
 14. Semen, Petre, *Introducere în teologia profesorii scriitorilor*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, 306 p.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Noțiuni fundamentale de hermeneutică : Sensurile Scripturii, calitățile interpretului, principiile de interpretare patristică .	expozitiv , discuție colectiv , fișe de lucru	2 seminarii
<i>Exercițiu exegetic:</i> Ieremia 20, 2-3	discuție colectiv , fișe de lucru	1 seminar
Citirea și interpretarea unui text biblic în context (aplicații pe Fac. 15, 5-6; Ier. 3, 5)	expozitiv , discuție colectiv , fișe de lucru	2 seminarii
<i>Exercițiu exegetic:</i> Ieremia 20, 7	discuție colectiv , fișe de lucru	1 seminar
O posibilă schemă de dezvoltare exegetică (text, context, mesaj, actualizarea mesajului, sinteză) – aplicații pe Ier. 3, 1-6.	expozitiv , discuție colectiv , fișe de lucru	2 seminarii
<i>Exercițiu exegetic:</i> Ier. 20, 8-11; Deut. 5, 12-15; Fac. 2, 2-3	discuție colectiv , fișe de lucru	1 seminar
Sensul alegoric al Sfintei Scripturi în literatura patristică (aplicații pe Ps. 79, 9-17; Is. 5, 1-7; Iez. 15, 1-8; 17, 1-10; 34, 1-6; Cânt. 5, 2)	expozitiv , discuție colectiv , fișe de lucru	1 seminar
<i>Exercițiu exegetic:</i> Ier. 33, 18-23; III Rg. 19, 8-12	discuție colectiv , fișe de lucru	1 seminar
Limba ca mediu al experienței hermeneutice (H.G. Gadamer)	expozitiv , discuție colectiv , fișe de lucru	1 seminar
Abordare exegetică a unui text vechitestamentară la alegere, cu valorificarea discursului patristic.	lucru individual	2 seminarii

Bibliografie

1. Chirilă, Ioan, *Fragmentarium exegetic filonian*, Ed. Limes, Cluj Napoca 2002.
 2. Breck, John, *Sfânta Scriptură în tradiția Bisericii*, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2003.
 3. Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilia la Facere*, în „PSB”, vol. 21, trad. de Dumitru Fecioru, București, EIBMO, 1987 și vol. 22, București, EIBMO, 1989.
 4. Sf. Vasile cel Mare, *Omilia la Hexaemeron*, în „PSB”, vol. 17, trad. de Dumitru Fecioru, EIBMO, București, 1986, pp. 69-180.
 5. Gadamer, H.G., *Adevărul și metoda*, Ed. Teora, București, 2006.
 6. Moiescu, Iustin, *Sf. Scriptură și interpretarea ei în opera Sf. Ioan Hrisostom*, Ed. Anastasia, București,

2003.

7. Sf. Maxim Marturisitorul, *Ambigua. Tâlcuire duhovnicească a cuvintelor : «Prunc s-a născut nou ...»*, în „PSB”, vol. 80, trad. de Dumitru Stăniloae, EIBMO, București, 1983

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe discipline din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egal măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none">• În alegerea și aplicarea coerentă a instrumentarului de interpretare a Scripturii în mediul ortodox.• Flexibilitate în aplicarea principiilor de interpretare patristice, iudaice, moderne.• Competențe de actualizare a mesajului Scripturii pentru contemporaneitate.	Examen scris/oral, condiționat la predarea portofoliului de fișe de lucru propuse în cadrul orelor de seminar.	80%
10.5 Seminar/laborator	<ul style="list-style-type: none">• În alegerea și însușirea problematicii tratate la curs și seminar.• Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu principiile interpretative asimilate.• Flexibilitate în abordarea exercițiilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor dar și capacitatea de valorificare a lor.	Prezentarea unui portofoliu care constă din 10 fișe de lucru, completate pe parcursul semestrului. Portofoliul se predă în seminarul din penultima săptămână de activitate didactică.	20%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• Cunoașterea și aplicarea principiilor de interpretare patristice pe corpusul scrierilor profetice și didactico-poetice.• Capacitatea de transmitere a cunoștințelor exegetice dobândite.			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....